

Portolà i la Companyia Catalana inicien l'exploració de Califòrnia

Autor: Marc Pons

Data de publicació: 16-07-2022

La primera exploració europea de Califòrnia va ser obra d'un grup de 30 catalans dirigits per Portolà.

El 14 de juliol de l'any 1769, fa 253 anys, el capità Gaspar de Portolà (Os de Balaguer, 1716 – Lleida, 1786) i un contingent de 30 soldats i oficials de la Companyia Franca de Voluntaris de Catalunya i els religiosos mallorquins Serra i Crespí sortien de San Diego (en aquell moment, virregnat de Nova Espanya, i actualment estat de Califòrnia), per explorar i localitzar els ports naturals de les futures ciutats de Los Angeles i de San Francisco, que ja havien estat descrits per alguns navegants que havien sovintejat aquella costa des del temps del corsari Francis Drake (segle XVI).

El grup de Portolà era la part de l'expedició que havia de recórrer el territori per terra (fins a uns 700 quilòmetres al nord), però va ser l'única que va tenir èxit. La part de l'expedició que havia de solcar les aigües del Pacífic i reunir-se amb Portolà sobre l'objectiu fixat, no va tenir cap èxit. El San Antonio i el San Carlos van seguir els càlculs erronis dels anteriors navegants que havien visitat aquelles costes, i no van assolir l'objectiu. I el tercer vaixell, el San José, es va perdre en algun punt del trajecte i no se'n va tornar a tenir notícies. S'estima que podria haver naufragat.

El grup dels Voluntaris Catalans estava format per gent de la superpoblada muntanya catalana del segle XVIII, que s'allistaven en aquest tipus de regiments colonials, escapant de la misèria que imperava en els seus llocs d'origen, i a la recerca d'aventures i d'un enriquiment ràpid. En el cas dels Voluntaris Catalans de Califòrnia, les fonts documentals ens revelen que van ser reclutats directament pel tinent Pere Fages (Guissona, 1734 – Mèxic, 1794), a les comarques de la Catalunya central i de les planes de Lleida.

A més, l'enginyer d'aquell cos expedicionari era el mallorquí Miquel Constansó i el metge cirurgià era el català Pere Prat. I, les fonts documentals revelen que un dels tres capitans de l'expedició naval i la seva tripulació també eren catalans: Vicenç Vila, del San Antonio, vaixell avarat a Barcelona, que havia navegat per les costes del Pacífic i que havia estat contractat per les autoritats colonials hispàniques de Mèxic per a aquella empresa. Vicenç Vila va

retornar a San Diego, sense culminar l'operació, però va participar activament en la segona exploració de Califòrnia (1770).

Marc Pons

https://www.elnacional.cat/ca/opinio/portola-companyia-catalana-exploracio-california-marc-pons_787053_102.html